

List otwarty naukowców do Premiera RP w sprawie przyszłości polskich parków narodowych

Szanowny Pan Jarosław Kaczyński
Premier Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Premierze,

zwracamy się do Pana, w najwyższym stopniu zaniepokojeni, w związku z zamiarem wprowadzenia niekorzystnych zmian w statusie polskich parków narodowych w wyniku proponowanych rozwiązań w projekcie nowej ustawy o finansach publicznych.

Polskie parki narodowe są gwarancją zachowania dla przyszłych pokoleń niezwykle cennych zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych. Poprzez ochronę tych wartości oraz prowadzoną działalność z zakresu edukacji ekologicznej oraz udostępniania parków dla celów turystycznych, stanowią jednocześnie niezwykle ważne ogniwo w zrównoważonym rozwoju wielu obszarów naszego kraju. Ze względu na unikalność zasobów przyrodniczych oraz kulturowych, parki narodowe odwiedzane są przez miliony turystów zagranicznych, przyczyniając się w ten sposób do promocji naszego kraju oraz rozwoju gospodarczego i społecznego regionów, w których te parki są położone.

Gwarancją zachowania tych cennych obszarów dla przyszłych pokoleń, jest przede wszystkim ich silna pozycja instytucjonalna, finansowa i kadrowa oraz utrzymanie narodowego charakteru parków oraz bezpośredniego nadzoru Państwa nad ich funkcjonowaniem. Dotychczas, parki narodowe, zajmując powierzchnię około 1% naszego kraju, swoje zadania realizują dzięki niewielkiej dotacji budżetowej Państwa, z przychodów wypracowywanych przez gospodarstwa pomocnicze funkcjonujące przy parkach narodowych, z dotacji krajowych funduszy celowych oraz z bezzwrotnej pomocy zagranicznej w ramach projektów, w których wkład własny zabezpieczany jest z przychodów *gospodarstw pomocniczych*. Zdecydowana większość pracowników gospodarstw pomocniczych realizuje obecnie ustawowe zadania parków narodowych, wypełniając w ten sposób poważne braki etatów, finansowanych ze środków budżetu Państwa.

Proponowana zmiana ustawy o finansach publicznych zakłada *likwidację gospodarstw pomocniczych przy parkach narodowych*, a zatem utratę znacznej części dotychczasowego budżetu parku, traktowanego jako całość (jednostka budżetowa + gospodarstwo pomocnicze) oraz znaczną redukcję zatrudnienia (o ponad 500 etatów).

Doceniając potrzebę naprawy finansów publicznych i mając na uwadze zabezpieczenie podstaw funkcjonowania tak specyficznych i ważnych w skali kraju jednostek, jakimi są parki narodowe, proponujemy przekształcenie

dotychczasowych „jednostek budżetowych – parki narodowe” w szczególne jednostki sektora finansów publicznych pod nazwą „państwowe agencje ochrony przyrody – parki narodowe”.

Kierując się obywatelskim obowiązkiem, przygotowaliśmy projekty szczegółowych zapisów modyfikujących niektóre fragmenty ogłoszonych przez Ministerstwo Finansów projektów ustaw:

- o finansach publicznych (z 23 kwietnia 2007),
- przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych oraz o zmianie innych ustaw (z 15 maja 2007).

Przedstawiamy jednocześnie *propozycje przepisów wykonawczych* do zaproponowanych przez nas zmian, dotyczących nowego statusu parków narodowych.

W naszym głębokim przekonaniu jest to droga realna, skuteczna i zgodna z międzynarodowymi standardami organizacji systemu finansów publicznych oraz międzynarodowymi standardami zarządzania obszarami chronionymi. Chcemy z całą mocą podkreślić, że proponowane rozwiązania nie rodzą żadnych dodatkowych obciążeń dla finansów państwa, lecz przeciwnie podnoszą efektywność gospodarowania środkami publicznymi w parkach narodowych.

Ufamy, że Pan Premier, zechce przychylnie odnieść się do naszej inicjatywy, której intencją jest nie dopuszczenie do paraliżu funkcjonowania polskich parków narodowych – chroniących dotychczas skutecznie najcenniejsze zasoby przyrodnicze naszego kraju.

Sygnatariusze listu:

Prof. zw. dr hab. Grażyna Borys – Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Prof. zw. dr hab. Tadeusz Borys – Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Prof. AE dr hab. Stanisław Czaja – Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Prof. zw. dr hab. Bogusław Fiedor – Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Prof. AE dr hab. Andrzej Graczyk – Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Prof. AE dr hab. Kazimierz Górka – Akademia Ekonomiczna w Krakowie
Prof. dr hab. Eugeniusz Kośmicki – Akademia Rolnicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Krzysztof Mazurski – Politechnika Wrocławska
Prof. zw. dr hab. Franciszek Piontek – Akademia Techniczno – Humanistyczna w Bielsku-Białej
Prof. dr hab. Bazyli Poskrobko – Uniwersytet w Białymstoku
Prof. dr hab. Leszek Preisner – Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
Prof. zw. dr hab. inż. Tomasz Winnicki – Kolegium Karkonoskie

W załączeniu: propozycje zmian projektów aktów prawnych wraz z uzasadnieniem